

Π6) ΦΟΡΕΙΣ ΑΣΚΗΣΗΣ ΤΗΣ ΕΠΟΠΤΕΙΑΣ ΤΟΥ ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΣΤΑ ΚΡΑΤΗ ΜΕΛΗ ΤΗΣ Ε.Ε.

Με την ίδρυση των κεντρικών τραπεζών οι κυβερνήσεις ανέθεταν σε αυτές και την εποπτεία του πιστωτικού συστήματος. Η μεταφορά της εποπτείας από την κεντρική τράπεζα σε δημόσιες αυτόνομες αρχές που άρχισε από τις Σκανδιναβικές χώρες επεκτάθηκε στο Ηνωμένο Βασίλειο και το Λουξεμβούργο. Αλλά και σε όσες χώρες υφίσταται μια τέτοια κατάσταση, η κεντρική τράπεζα μελετά τις εξελίξεις στο πιστωτικό σύστημα και τις χρηματοοικονομικές αγορές, επαγρυπνεί για τη σταθερότητα του χρηματοπιστωτικού συστήματος και συνεργάζεται στενά με το Υπουργείο των Οικονομικών και τις αυτόνομες εποπτικές αρχές. Η εξαγωγή του μοντέλου της συγκεντροποίησης, που λειτουργεί σε βάρος των κεντρικών τραπεζών, προκάλεσε θύελλα αντιδράσεων (Ιρλανδία, Γερμανία κλπ) ενώ συμπύχθηκε μέτωπο κατά των κυβερνητικών σχεδίων αποτελούμενο από την ΕΚΤ, τις εθνικές κεντρικές τράπεζες και την Επιτροπή Συνδικαλιστικών Οργανώσεων Κεντρικών Τραπεζών Ευρώπης και τα συνδικάτα - μέλη της. Τελικά, η τάση αυτή ανακόπηκε, όπως έδειξαν οι εξελίξεις στην Ιρλανδία και τις Κάτω Χώρες και μερικά στη Γερμανία, και το Βέλγιο. Στις δύο τελευταίες χώρες, η κεντρική τράπεζα, η οποία δεν ασκούσε την εποπτεία, ενισχύθηκε αφού εξασφαλίστηκε η στενή συνεργασία της με τις εποπτικές αρχές.

½ ΦΟΡΕΙΣ ΑΣΚΗΣΗΣ ΤΗΣ ΕΠΟΠΤΕΙΑΣ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ

ΑΥΣΤΡΙΑ

Η τραπεζική εποπτεία μεταφέρθηκε από την κεντρική τράπεζα στην Αρχή Εποπτείας Χρηματοοικονομικών Αγορών (Finanzmarktaufsicht) η οποία ελέγχει τις τράπεζες, τις ασφαλιστικές εταιρίες, τα ταμεία συντάξεων και τις συναλλαγές επί χρεογράφων. Η κεντρική τράπεζα με βάση διαβιβαζόμενα στοιχεία ελέγχει τα επίπεδα του κινδύνου των επί μέρους τραπεζών και μετά από εντολή της εποπτικής αρχής πραγματοποιεί επιτοπίους εποπτικούς ελέγχους των τραπεζών.

ΒΕΛΓΙΟ

Την 1^η Ιανουαρίου 2004, συστάθηκε νέα αρχή με το όνομα Τραπεζική, Χρηματοπιστωτική και Ασφαλιστική Επιτροπή (Commission bancaire, financière et d'assurance) για την εποπτεία του τραπεζικού και χρηματοοικονομικού συστήματος και των ασφαλιστικών επιχειρήσεων. Προέκυψε με βάση το Νόμο της 2.8.2002, από τη συγχώνευση της Τραπεζικής και Χρηματοπιστωτικής Επιτροπής (Commission bancaire et financière) και του Γραφείου Ελέγχου των Ασφαλειών (Office de Contrôle des Assurances). Η Τραπεζική, Χρηματοπιστωτική και Ασφαλιστική Επιτροπή έχει τις ακόλουθες αρμοδιότητες: α) εποπτεύει τα πιστωτικά ιδρύματα, τις εταιρίες επενδύσεων και συμβούλων επενδύσεων, τους οργανισμούς συλλογικών τοποθετήσεων και τα ανταλλακτήρια συναλλάγματος β) εποπτεύει την τήρηση των κανόνων που είναι σχετικοί με την προστασία των συμφερόντων των αποταμιευτών και των επενδυτών όσον αφορά τις συναλλαγές τους σε χρηματοπιστωτικά μέσα και ελέγχει την τήρηση της διαφάνειας, της ορθής λειτουργίας και της ολοκλήρωσης των χρηματοοικονομικών αγορών γ) συνεισφέρει στην τήρηση των κανόνων για την προστασία των αποταμιευτών και των επενδυτών από παράνομες προσφορές χρηματοοικονομικών προϊόντων και υπηρεσιών δ) εποπτεύει τις ασφαλιστικές επιχειρήσεις ε) εποπτεύει τις εταιρίες παροχής ενυπόθηκων στεγαστικών δανείων, τα ασφαλιστικά ταμεία και τους ασφαλειομεσίτες. Παράλληλα συγκροτήθηκε ένα συντονιστικό όργανο με το όνομα Επιτροπή Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας. Συντονίζει την Εθνική Τράπεζα του Βελγίου, η οποία ασκεί την επίβλεψη των συστημάτων πληρωμών και διακανονισμών και την Τραπεζική, Χρηματοπιστωτική και Ασφαλιστική Επιτροπή. Της Επιτροπής προεδρεύει ο Διοικητής της Εθνικής Τράπεζας του Βελγίου. Η κεντρική αυτή τράπεζα διαθέτει ένα τμήμα του κεντρικού της καταστήματος για τη φιλοξενία υπηρεσιών εποπτείας της Τραπεζικής, Χρηματοπιστωτικής και Ασφαλιστικής Επιτροπής. Με την ενεργητική συμμετοχή της κεντρικής τράπεζας στην συντονιστική επιτροπή αναβαθμίζεται ο ρόλος της στην γενικότερη εποπτεία του χρηματοοικονομικού συστήματος.

ΓΑΛΛΙΑ

Την τραπεζική εποπτεία ασκεί η Τραπεζική Επιτροπή (Commission Bancaire) της οποίας Πρόεδρος είναι ο Διοικητής της Τράπεζας της Γαλλίας. Η Τράπεζα της Γαλλίας διαθέτει στην Επιτροπή επιθεωρητές που διενεργούν τους ελέγχους.

ΓΕΡΜΑΝΙΑ

Η εποπτεία ασκείται από 1.5.2002 από την Ομοσπονδιακή Εποπτική Χρηματοοικονομική Αρχή (Bundesanstalt für Finanzdienstleistungsaufsicht, BAFin) που ελέγχει τα πιστωτικά ιδρύματα, τις ασφαλιστικές επιχειρήσεις και την αγορά χρεογράφων. Διαθέτει γραφεία στη Βόννη και τη Φραγκφούρτη και 1000 υπαλλήλους. Η Deutsche Bundesbank συνεργάζεται στενά με τη νέα σουπερ εποπτική αρχή στον τομέα του τραπεζικού ελέγχου αξιολογώντας τα έγγραφα, τις αναφορές και τους ετήσιους λογαριασμούς των εποπτευομένων ιδρυμάτων.

ΔΑΝΙΑ

Η Χρηματοπιστωτική Εποπτική Αρχή (Finanstilsynet), η οποία αναφέρεται στο Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και

Ναυτιλίας, ασκεί την εποπτεία του χρηματοπιστωτικού συστήματος.

ΕΛΛΑΔΑ

Η Τράπεζα της Ελλάδος είναι αρμόδια για την εποπτεία των πιστωτικών ιδρυμάτων, των συνεταιριστικών τραπεζών και των εξής εταιριών του χρηματοπιστωτικού τομέα: χρηματοδοτικής μίσθωσης, πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων, αμοιβαίων εγγυήσεων, ταμείων αντεγγυήσεων, ανταλλακτηρίων συναλλάγματος και διαμεσολάβησης στις διατραπεζικές αγορές, εταιρίες μεταφοράς κεφαλαίων και το Συνεγγυητικό κεφάλαιο για τις μικρές και τις πολύ μικρές επιχειρήσεις. Επίσης, η Τράπεζα της Ελλάδος ανέλαβε την πληροφόρηση και την προστασία των καταναλωτών τραπεζικών προϊόντων και υπηρεσιών.

ΗΝΩΜΕΝΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ

Η τραπεζική εποπτεία μεταφέρθηκε το 1998 από την Τράπεζα της Αγγλίας στην Αρχή των Χρηματοπιστωτικών Υπηρεσιών (Financial Services Authority, FSA) η οποία κατέστη η σούπερ εποπτική αρχή που ενσωμάτωσε το σύνολο των επί μέρους εποπτικών αρχών του Ηνωμένου Βασιλείου (Διεύθυνση Ασφαλιστικών Εταιριών του Υπουργείου Εμπορίου, Αυτορυθμιζόμενοι Οργανισμοί, Οργανισμός Εποπτείας Επενδυτικής Διαχείρισης, Επιτροπή Στεγαστικών Εταιριών, Επιτροπή Συνεταιριστικών Τραπεζών, Αρχείο των Συνεταιριστικών Τραπεζών, Αρχή Προσωπικών Επενδύσεων, Αρχή Χρεογράφων και Συμβολαίων Μελλοντικής Εκπλήρωσης, Συμβούλιο Χρεογράφων και Επενδύσεων).

ΙΡΛΑΝΔΙΑ

Την 1.5.2003 συγχωνεύθηκαν η κεντρική τράπεζα και η Ρυθμιστική Αρχή των Χρηματοπιστωτικών Υπηρεσιών και αποτέλεσαν τη Central Bank and Financial Services Authority of Ireland. Η νέα εποπτική αρχή είναι ενσωματωμένη στην μετονομασθείσα κεντρική τράπεζα αλλά σαν ξεχωριστή ενότητα.

ΙΣΠΑΝΙΑ

Η Τράπεζα της Ισπανίας εποπτεύει τις τράπεζες, τη διατραπεζική αγορά, τις αγορές συναλλάγματος και χρεογράφων.

ΙΤΑΛΙΑ

Η Τράπεζα της Ιταλίας ασκεί την εποπτεία του πιστωτικού συστήματος και ελέγχει τη φερεγγυότητα των εταιριών επενδύσεων και συλλογικών τοποθετήσεων. Κινείται μέσα στα πλαίσια τα οποία θέτει η Διακυβερνητική Επιτροπή για την Πίστη και την Αποταμίευση (CICR).

ΚΑΤΩ ΧΩΡΕΣ

Η Τράπεζα των Κάτω Χωρών είναι αρμόδια για την εποπτεία του τραπεζικού συστήματος, των επενδυτικών εταιριών συλλογικών τοποθετήσεων και μετά τη συγχώνευση της κεντρικής τράπεζας με την Εποπτική Αρχή των Ταμείων Συντάξεων και των Ασφαλιστικών Επιχειρήσεων (Pension and Insurance Supervisory Authority) ελέγχει και τα ταμεία συντάξεων και τις ασφαλιστικές εταιρίες. Μετά τη συγχώνευση διατηρήθηκε το όνομα της κεντρικής τράπεζας (De Nederlandsche Bank).

ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟ

Το 1998 η εποπτεία αποσπάσθηκε από την κεντρική τράπεζα και αποτέλεσε την Επιτροπή Εποπτείας του Χρηματοοικονομικού Τομέα (Commission de surveillance du secteur financier) η οποία ενσωμάτωσε και την Επιτροπή Χρηματιστηρίου. Ασκεί εποπτεία στα πιστωτικά ιδρύματα, τις επενδυτικές εταιρίες, τους οργανισμούς συλλογικών τοποθετήσεων, τις εταιρίες παροχής συμβουλών για χρηματοοικονομικές συναλλαγές, το χρηματιστήριο και τους μεσολαβητές και διαμορφωτές της αγοράς.

ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑ

Η Τράπεζα της Πορτογαλίας ασκεί την εποπτεία του τραπεζικού συστήματος και σε συνεργασία με την Επιτροπή Αγοράς Κινητών Αξιών ελέγχει τις επενδυτικές εταιρίες.

ΣΟΥΗΔΙΑ

Η Χρηματοοικονομική Εποπτική Αρχή (Finansinspektionen) ασκεί την εποπτεία του πιστωτικού συστήματος, των αγορών χρεογράφων, των επενδυτικών εταιριών, των αμοιβαίων κεφαλαίων και των ασφαλιστικών εταιριών.

ΦΙΝΛΑΝΔΙΑ

Η Χρηματοοικονομική Εποπτική Αρχή (Rahoiustusstarkastus) εποπτεύει α) πιστωτικά ιδρύματα, επενδυτικούς οίκους, και επενδυτικά συμφηφιστικά κεφάλαια β) ταμεία εγγυήσεων τραπεζικών καταθέσεων γ) εταιρίες παρακαταθηκών, κεντρικές παρακαταθήκες χρεογράφων, γραφεία συμφηφισμού και μητρώα ομολόγων δ) χρηματιστήρια ε) εταιρίες συμβολαίων δικαιωμάτων προαίρεσης (options) ζ) διαμορφωτές αγοράς (market makers) η) αποταμιευτικές τράπεζες και συνεταιριστικές εταιρίες. Συνεργάζεται με την Εποπτική Αρχή Ασφαλιστικών Επιχειρήσεων και άλλες αρχές αρμόδιες για την εποπτεία των χρηματοοικονομικών αγορών. Το 2004 Πρόεδρος της Χρηματοοικονομικής Εποπτικής Αρχής είναι ο Υποδιοικητής της Τράπεζας της Φινλανδίας η οποία έχει διοικητικά καθήκοντα επί της Αρχής, διαθέτει σε αυτήν κτίρια και υπαλλήλους και συνεργάζεται στενά μαζί της.

ΕΣΤΟΝΙΑ

Η τραπεζική εποπτεία μεταφέρθηκε από την κεντρική τράπεζα στον Οργανισμό Χρηματοοικονομικής Εποπτείας, ο οποίος αποτελεί αυτόνομη θυγατρική εταιρία της κεντρικής τράπεζας. Ελέγχει τις τράπεζες, τις ασφαλιστικές επιχειρήσεις και τις εταιρίες της αγοράς ομολόγων.

ΛΕΤΟΝΙΑ

Την εποπτεία του τραπεζικού συστήματος ασκεί η Επιτροπή για την Εποπτεία των Χρηματοπιστωτικών Ιδρυμάτων.

ΛΙΘΟΥΑΝΙΑ

Η Αρχή Χρηματοπιστωτικής Εποπτείας ασκεί την εποπτεία του ευρύτερου χρηματοπιστωτικού συστήματος.

ΠΟΛΩΝΙΑ

Η Επιτροπή για την Τραπεζική Εποπτεία είναι αρμόδια αλλά έχει αναθέσει τη διενέργεια των ελέγχων στους επιθεωρητές της κεντρικής τράπεζας.

ΤΣΕΧΙΑ

Την εποπτεία του τραπεζικού συστήματος ασκεί η κεντρική τράπεζα.

ΟΥΓΓΑΡΙΑ

Αρμόδια είναι η Εποπτική Αρχή για τις Τραπεζικές Αγορές και τις Αγορές Κεφαλαίου που έχει υπογράψει, όμως, συμφωνία συνεργασίας με την κεντρική τράπεζα με βάση την οποία οι δύο αρχές ανταλλάσσουν πληροφορίες και συντονίζουν τους επιτοπίους ελέγχους και τους ελέγχους επί των διαβιβαζομένων εγγράφων αναφορών των εποπτευομένων μονάδων.

ΚΥΠΡΟΣ

Η Κεντρική Τράπεζα Κύπρου είναι αρμόδια για την εποπτεία του τραπεζικού συστήματος με εξαίρεση τις συνεταιριστικές τράπεζες που ελέγχονται από ανεξάρτητη αρχή.

ΜΑΛΤΑ

Η εποπτεία μεταφέρθηκε από την κεντρική τράπεζα στο Κέντρο Χρηματοπιστωτικών Υπηρεσιών της Μάλτας (Malta Financial Services Centre, MFSC).

ΣΛΟΒΕΝΙΑ

Την εποπτεία του τραπεζικού συστήματος ασκεί η κεντρική τράπεζα.

ΣΛΟΒΑΚΙΑ

Την εποπτεία του τραπεζικού συστήματος ασκεί η κεντρική τράπεζα.

½ ΦΟΡΕΙΣ ΑΣΚΗΣΗΣ ΤΗΣ ΕΠΟΠΤΕΙΑΣ ΣΤΙΣ ΥΠΟΨΗΦΙΕΣ ΠΡΟΣ ΕΝΤΑΞΗ ΧΩΡΕΣ

ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ

Την εποπτεία του τραπεζικού συστήματος ασκεί η κεντρική τράπεζα.

ΚΡΟΑΤΙΑ

Την εποπτεία του τραπεζικού συστήματος ασκεί η κεντρική τράπεζα.

ΡΟΥΜΑΝΙΑ

Την εποπτεία του τραπεζικού συστήματος ασκεί η κεντρική τράπεζα.